

SILOVENSKI PRIMOREC

KATOLIŠKI TEDNIK

IZIDE VSAKO SREDO
Poštni št. račun št. 9-17768 — Poština plačana
v gotovini — Spedit in abbonamento postale II Gruppo

URBDNIŠTVO in UPRAVA v Gorici v ulici
Riva Piazzutta 18 — Cena oglašom po dogovoru.
Odprto vsak delavnik od 10. — 12. ure

Leto IV. Štev. 47.

GORICA DNE 24. NOVEMBRA 1948.

Cena L. 15

SV. MISIJON V GORICI

Hitro se bliža čas sv. misijona. Samo še nekaj dni nas loči od njega. Svojo pozornost moramo zato že sedaj čim pogosteje in intenzivneje posvečati temu važnemu dogodku. — Velike naloge zahtevajo velike in resne priprave. In sv. misijon je v resnici velika naloga. To ni zgolj navaden cerkveni praznik, ki se v cerkveni liturgiji letno povrača in obhaja: sv. misijon je izreden čas, ki ga posamezne župnije doživljajo komaj vsako desetletje enkrat. Sv. misijon ni zgolj kratka nedeljska pobožnost, marveč cel skupek, cela simfonija cerkvenih slovesnosti in prireditev: večdnevni misijonski govori in molitve, sv. maš in blagoslovov, pravne pobožnosti, združene, če mogoče, s procesijo itd.

Sv. misijon je potemtakem v resnici izreden čas milosti, čas notranje poglobitve. Z božjo pomočjo hoče ozdraviti in zaceliti, kar je ranjenega v fari; ogreti, kar je mrzlega; spraviti na pravo pot, kar je zašlega; dvigniti, kar je upognjenega, v vseh pa poživiti versko zavest in krščansko življenje. Misijon hoče nanovo poudariti sv. besedo iz Betanije: »Marta, Marta, skrbna si in veliko si prizadevaš, a le eno je potrebno.« (Lk 10, 41).

Središče in osnovo vsakega misijona tvorijo jedrnat *misijonski govori*. Tu na misijonski fronti ne pihljajo samo volne sapice preproste nedeljske besede božje, ki srca vernikov le tolažijo in božajo. Na misijonu donijo v uho tudi krepki, resni glasovi, ki dušo pretresejo kakor mogočno bučanje skrivnostne trombe po molčeči sinajski puščavi. Verniku, ki pazljivo sledi misijonskim govorom, se odkriva pred očmi popolnoma nov svet, svet nadnarave in milosti. Varnost in resnost življenja mu stopa pred oči z vso svojo strahovito težo, da postane tudi on resen in življenjsko moder. Za neštete je sv. misijon zato — spočetje novega človeka.

Če kdaj, so misijoni potrebni v naši zmaterializirani, na duhovnih vrednotah tako siromašni dobi. Nestalnost; dezorientiranost in duhovno razdejanje, ki ga je povzročila strašna vojna in dušah, naravnost kriče po tem izrednem pripomočku sv. vere. —

Sredi sveta, ki teka le za nasičevanjem telesnih in materialnih potreb, je katoličan bolj kot kdajkoli prej v nevarnosti, da začne tudi on drveti po široki cesti, da izgubi samega sebe.

Zato je potrebno, da pohiti tu in tam iz vsakdanjega prahu v čisti gorski zrak, kamor ne seže ropotanje strojev. Potrebno mu je, da dušo očisti posvetnega prahu ter jo dvigne v kraljestvo milosti, da v dneh misijona doživi ure božje bližine, da postane iz sužnja zemlje in greha zopet gospodar zemlje in sebe.

Zato se obračamo s svojim misijonskim vabilom na vse vernike slovenske narodnosti v Gorici — *na vse, brez izjeme*. Na dobre kakor boguodtujene, na revne in premožne, na Cerkev prijazne in manj prijazne, na gospodarje in gospodinjje, na uradnike, železničarje, delavce in posle, na mlade in stare, na izobražene in preproste. Na dobre, da vztrajajo na pravi poti do konca. Na bogopozablene, da se vrnejo na pot resnice.

Gotovo, misijon revežem revšči-

ne in pomanjkanja ne more vzeti; skušal pa bo zopet ogreti med nami pravo bratsko ljubezen in dobro voljo, da bo sosed s sosedom zopet dober in mu bo po svojih močeh pomagal. Res je tudi, da misijon ne more odpraviti draginje, brezposelnosti in drugih križev sedanjih dni. Dal pa bo z božjo pomočjo tisto notranjo moč, da bomo nosili križe z vdanostjo, mesto da bi stiskali pesti in kleli Boga ter si s tem nakopavali še novih in hujših križev. Misijon ne more puščobe sedanjih dni spreminiti v paradiz in na zemlji ne more ustvariti nebes; bo pa za vse, ki so dobre volje, v sredo gorja sedanjih dni postavil *križ* Go-

spodov in ob tem križu se bo obup umaknil krščanskemu zaupanju, zagrenjenost pa notranji, srčni zadovoljnosti.

Misijonski govori bodo tako razporejeni, da bodo tvorili vsak zase celoto in vsi združeni zopet celoto. Misijonarji imajo samo eno željo: prinesiti vsem srcem mir, dušam jasnost ter dati odgovor na pereča vprašanja življenja. Nobe-nemu vprašanju se ne bodo izognili — zato vas vabimo, da pridete vsi. Bog sam vas kliče, morda katerega — zadnjič.

Služba božja z misijonskimi govori se bo vršila v taki urah, da se je bo kljub dnevni zaposlenosti vsem mogoče udeležiti.

Ne izogibajte se misijona! Ne bežite pred pogledom v svojo dušo! Ne skrivajte se pred Bogom! Od vseh nemožnih stvari je najboljši nemožni poizkus, da bi Bogu ušli...

Novice iz katoliškega sveta

Nadškof — mornar

Msgr. Roberts, nadškof v Bombayu v Indiji, se je z dovoljenjem sv. očeta vkreal kot mornar na neko petrolejsko ladjo, samo da bi mogel tako laže obiskati razna pristanišča po vseh delih sveta ter ustanoviti ali utrditi po teh pristaniščih tako zvano »Apostolstvo morja«. Ta ustanova ima namen, nuditi mornarjem in pristaniškim delavcem v tujih in daljnih deželah domačo oskrbo. — Pred kratkim se je omenjeni nadškof udeležil v Liverpoolu zborovanja katoliških žena ter je pri tej priliki poudaril, kako važen pomen in vpliv imajo katoliške ženske pri spreobračanju drugovercev h katoliški veri. Dejal je namreč: »Prepričan sem, da se ključ spreobrnitve Angleške nahaja v rokah katoliških deklet.«

Socialna šola za katoliške duhovnike

V Malagi na Španskem so začetkom tega leta otvorili posebno socialno šolo za duhovnike, kot jo že imajo v Valenciji, Vittoriji in Ovidu. Na tej šoli se bodo katoliški duhovniki izpopolnili v socialnem nauku in delovanju, da bodo mogli tem uspešneje delovati med španskim ljudstvom. Poleg sociologije, gospodarstva in preučevanja postav, ki se tičejo delavskih pravic, je predpisan tudi natančen in temeljit študij komunizma, njegovih metod, ustanov in njegovih socialnih urednic, ki bo omogočil uspešnejšo uporabo sredstev v boju zoper to gospodarsko, politično in versko krivo vero sedanjih dni.

Španska katoliška akcija

razvija med španskim ljudstvom uspešno agitacijo za sprejem 20 tisoč avstrijskih otrok, ki naj bi prebili to zimo na Španskem in ki jih mislijo razdeliti med družine, ki dajejo jamstvo, da bodo zanje dobro skrbele.

Tudi mohamedanci zaupajo katoliškim sestram

Senegalski Splošni svet, ki šteje med 50 svetovalci 35 pristašev Mohamedove vere, je sklenil odpreti posebno poboljševalno šolo za mohamedanska dekleta, in sicer pod pogojem, da se izroči ta šola katoliškim sestram v oskrbo. — Nekaj podobnega je napravil tudi Veliki Svet za Zahodno francosko Afriko, ki je enoglasno sklenil, izročiti šolo za domače bolničarke frančiškanskim misijonarkam D. Marije.

Versko življenje v Franciji

Marsikdo se morda čudi, da ima komunistična stranka še toliko pristašev med francoskim ljudstvom, a gotovo bi se ne čudil, ko bi vsaj nekoliko poznal versko stanje francoskega ljudstva. To stanje ni prav nič razveseljivo. Medtem ko so nekateri okraj ohranili svojo vernost, so jo drugi izgubili. Severni

del, kot n. pr. Bretonija, zapadni in jugozapadni del Francije je ostal zvest veri svojih očetov, medtem ko so ostali deli Francije zapadli neveri in verski mlačnosti. Zanimivo je to, da so meščanski sloji najbolj versko zavedni, medtem ko so delavci in kmetje najbolj versko brezbrizni, torej čisto nasprotno kot v prejšnjem stoletju, ko so bili ravno meščanski krogi veri najbolj nasprotni. Kako povsod drugod tako delimo lahko tudi v Franciji katoličane na štiri vrste. K prvi vrsti, k vrsti tako zvanih »sezijških konformistov«, to je katoličanov, ki le tu in tam pokažejo, da niso pretrgali še vseh vezi s Cerkvijo, spadajo ljudje, ki se cerkveno poročijo, ki dajo krstiti svoje otroke ter jih pošljejo tudi k prvemu sv. obhajilu in ki svoje tudi cerkveno pokopljejo, pa se drugače za vero in Cerkev ne zmenijo. In teh je po mestih in industrijskih krajih zelo veliko. — Drugo vrsto katoličanov tvorijo tako zvanii »izpolnjevalci«, ki hodijo redno k sv. maši in izpolnjujejo svojo velično dolžnost. — K tretji vrsti, k vrsti tako zvanih »pobožnih« spadajo verniki, ki gredo tudi med tednom večkrat k sv. maši in ki pristopijo večkrat k sv. zakramentu. — Zadnjo vrsto pa tvorijo »sločenci«, to je verniki, ki so pretrgali vsako vez s Cerkvijo. In tudi teh ni malo. — Kakor drugod, tako so tudi v Franciji ženske na splošno bolj verne kot moški.

Podatki natančno poročilo o pripadnikih te ali one vrste je težko; na splošno pa velja, da spadajo delavci med »sezijške« katoličane, medtem ko je srednji in izobraženejši stan zavednejši. Pariška okolica drvi v brezverstvo in isto velja o kakih 60 okrajih na podeželju, toda v teh okrajih se dobijo odločni katoličani, ki so pravi apostoli za svojo okolico.

Vzroki teh neugodnih verskih razmer v Franciji so različni in mnogi. Med temi vzroki je nedvomno veliko pomanjkanje duhovnikov, propadanje podeželja, oziroma kmetijskega stanu, slabe socialne razmere, predvsem pa intenzivna protiverska komunistična propaganda.

Častna diploma kat. visokim šolam

Kitajsko ministrstvo za narodno vzgojo je sklenilo izročiti katoliškim visokim šolam na Kitajskem častno diplomu kot priznanje za vzgojno delo, ki ga vršijo te šole med kitajskim ljudstvom.

Andronov samostan v Moskvi, v katerem počivajo telesni ostanke velikega slikarja ikon Andreja Rubleva, je sovjetska oblast proglasila za zgodovinski spomenik. Začeli so z obnavljanjem fresk, ki so v tamkajšnji samostanski cerkvi.

OKNO V SVET

Jalovi poizkusi

V Parizu sta tajnik Združenih narodov Trygue Lie in avstralski zastopnik Evatt pozvala velesile, naj končno že enkrat rešijo berlinski spor. Po britanskem in ameriškem mnenju ta poskus ni posrečen, ker skratka pozablja vse težave, ki so jih Sovjeti doslej delali. Sovjeti bi se bili lahko že davno spametovali, če bi hoteli, toda njihovi nameni so drugačni in zato bodo verjetno vsi spravniki poskusi bob v steno.

Ameriška zunanja politika

Po Trumanovi zmagi so bili nekateri mnenja, da bo ameriška zunanja politika do Sovjetske zveze pričela poprščati. To pa se ni zgodilo in se najbrž tudi ne bo zgodilo. Predsednik Truman ima zdaj veliko večji ugled. On bo sicer delal za mir, toda ne za mir za vsako ceno, kot na primer za ceno podločnosti celega sveta Sovjetski zvezi, ker bi to pomenilo konec svobode in zahodne krščanske civilizacije. Trumanova politika bo obrambna, ne pa napadna. Evropa bo dobivala gospodarsko in vojaško pomoč. Na žalost so razmere danes take, da je nekaj vredna edino vojaška sila. Ameriški list »Washington News« piše, da Stalina ne bo ustavila nikakva papirna pogodba med zahodnimi državami, ampak samo topovi in letala, ki jih bo zahodna Evropa dobila od Amerike.

Nesoglasje glede Porurja

Porurje je danes s svojim bogastvom najvažnejša pokrajina za gospodarsko obnovo v Evropi. Doslej so to bogastvo precej nezadostno upravljali Angloamerikanci, ki so pa prišli do spoznanja, da bo Porurje najbolj ustrezalo svoji nalogi, če prevzamejo upravno vodstvo Nemci sami. Ta predlog je povročil hudo kri v Franciji, kajti Francozi se bojijo, da bi Nemčija s tem postala spet močna in nevarna za Francijo. Francozi zahtevajo, da mora priti Porurje v mednarodno last in pod mednarodno nadzorstvo, Angloamerikanci pa so mnenja, da mora vprašanje, ali naj se Porurje podržavi, oziroma, ali naj ostane v zasebni lasti, rešiti nemško ljudstvo samo. Ko to poročamo, še ni prišlo do konca sklepa o tej važni zadevi.

Spor v Kominformu se nadaljuje

Ko je poslal Tito posebno trgovinsko delegacijo v Moskvo in je imenoval tudi novega jugoslovanskega poslanika v Moskvi, so nekateri opazovalci menili, da se je morda Tito rešil iz zagate in se spravil v Moskvo. Temu pa ni tako. Vsak komunist, ki se enkrat Moskvi upre, je dokončno zavržen, je doigral. Četudi se pozneje spokori, ga čaka kazen: Moskva terjaja njegovo glavo. V Parizu, kjer zboruje 58 članic Združenih narodov, so ljudje s posebno radovednostjo opazovali, kako se bodo spogledali delegati kominformovskih

Udaril bom pastirje

Romunska vlada je prejšnji mesec aretirala katoliškega škofa v Cluju msgr. Hossa. Ista usoda je zadela pomoznega škofa v Albi Juliji msgr. Aftenija. Tako so zdaj v zaporih vsi romunski katoliški škofje, razen dveh, ki sta zaenkrat še na svobodi. Romunska ustava sicer slovesno zagotavlja svobodo vere, toda v komunističnih državah je razdalja med besedami in dejanji tako velika kot med severnim in južnim tečajem.

Trumanov odgovor sv. očetu

Papež Pij XII. je čestital predsedniku Trumanu k ponovni izvolitvi. Predsednik Truman se je za čestitke pristrčno zahvalil, da »ponižno prosi, naj bi ga božja roka vodila pri delu za mir na svetu.«

držav in Titovih delegati. Titova delegacija v Parizu na vsej črti podpira Sovjetsko zvezo, ki pa ji zato ni prav nič hvaležna. Kardelj in drugi člani Titove delegacije so iskali stike s sovjetsko delegacijo in z drugimi delegacijami vzhodnega bloka, pa so jim bila povsod vrata zaprta. Za ta spor je tudi zelo značilno, da je pred kratkim prvi sovjetski uradni predstavnik napadel Jugoslovansko komunistično partijo. To se je zgodilo v Moskvi na proslavi 31. obletnice oktobrske revolucije. Slavenostni govornik Molotov je prav na tej slovesnosti, ki so jo proslavljali tudi povsod po Jugoslaviji, ostro napadel jugoslovanske komuniste. Titov tisk je obširno objavil Molotovljev govor, spustil pa je tisti del, ki vsebuje napad na Tita in njegove sodelavce. Spor v Kominformu se torej nadaljuje.

Francija

Pri francoskih volitvah v senat je zmagal general De Gaulle, komunisti pa so občutno nazadovani. Volitve kažejo, da je francosko ljudstvo sito oklevajoče politike sedanjih sredinskih vladnih strank in želi, da bi nekdo naredil red v državi. Če bi stranke sredine pokazale več odločnosti, bi si morda še pridobile ljudsko naslonjenost in tako preprečile desni totalitarizem, ki bo neizbežno zavladal, če bo sedanja vladna skupina še nadalje brez moči proti komunistom. Morda bi bilo za Francijo res najbolje, če bi vlada razpisala splošne volitve, ki bi prinesle na oblast tistega, ki mu pač ljudstvo najbolj zaupa.

Italijanski komunisti napovedujejo nemire

Po vzoru francoskih komunistov, ki so po moskovskih navodilih s političnimi stavkami škodovali le svoji domovini in sebi, svojega končnega cilja pa niso dosegli, so se pričeli gibati tudi italijanski komunisti. Postavili so celo vrsto zahtev, ki jih mora vlada izpolniti to zimo. Ker je večina teh zahtev seveda neizpolnljiva, pač vse to po-

Molite za dober uspeh sv. misijona!

menj, da se v Italiji obeta nov val političnih stavk. Komunisti bodo nagajali vladi, da ne bi dosegla gospodarskega izboljšanja, ker bi pač to škodovalo komunistični stranki. Komunistični stranki pa gre za politično moč, ne za blaginjo ljudstva. Če se gospodarstvo izboljša, ljudstvo ne bo šlo za njimi. Zato pač morajo preprečiti gospodarsko izboljšanje z nemiri in stavkami, kar gotovo ni težko. Graditi je težko, podirati pa je zelo lahko.

Palestina

V Palestini še vedno ni miru. Varnostni svet zahteva, naj Zidje izpraznijo puščavo Negev, ki so jo zasedli med ukazanim premirjem. Zidje tega nočejo storiti, pa tudi Arabci niso pripravljeni na takojšnje razgovore za sklenitev mira. Tako vidimo, da je Varnostni svet prav za prav brez moči, če se mu prizadete države nočejo prostovoljno podrediti.

Naša je svoj mir

Iz Združenih držav poročajo, da je bivša komunistična volunka v Združenih državah, ki se piše Elizabeth Bentley, stopila v katoliško Cerkev. Njen krstni boter je bil bivši glavni urednik komunističnega lista »Daily Worker«, ki je pred dvema letoma prav tako postal katoličan. Tako vidimo, da ljudje, ki so iskali resnico in so spoznali, da je v komunizmu ne morejo najti, končno le dosežejo svoj cilj, če so res dobre volje in iščejo res samo resnico in ne kaj drugega. Le v zavetju katoliške Cerkev najdejo končno svojo osebno srečo in svoj duševni mir.

DOMAČE NOVICE

Pismo staršem

*»Le hiti vence viti,
o mladina, zdaj je čas!«
(S. Gregorčič)*

Spoštovani starši!

Na praznik Brezmadežne, 8. decembra t. l., bodo v cerkvi sv. Ignacija na Travniku sprejeti v Marijin vrtec vsi tisti dečki iz ljudske šole, ki niso bili še sprejeti in ki res želijo biti dobri Marijini otroci, veliki po duhu in poštenju.

Kot članj Marijinega vrtca bodo imeli sledeče dolžnosti:

1. Udeleževali se bodo vsaj enkrat na mesec skupnega shoda in sv. obhajila.

2. Vsak dan bodo molili tri zdravemarije ter molitvico: »O Gospa moja, o Mati moja...«

3. Prizadevali si bodo, da bodo res lepo živeli ter z neomadeževanim življenjem Bogu in Mariji dopadli.

4. Skušali bodo z besedo in zgledom še druge za lepo življenje in čiščenje Matere božje pridobiti.

Tako bodo imeli posebno prednost pri Mariji: če je Ona dobra in usmiljena Mati vseh Evinih otrok, bo gotovo prav posebno ljubezniva Mati tistim, ki se ji slovesno posvetijo, ter jim bo izposila izredno milost in pomoč v nevarnosti življenja.

Mnogi slabi in pokvarjeni ljudje so bili nekaj kakor vaši otroci in morda še bolj; ker pa niso bili dovolj zavarovani pred zapeljevanjem popačenega sveta, ker so bili prepuščeni cesti in slabi družbi, so drveli po poti navzdol do najglobljih prepado. Danes je bolna, razbita njih mladost.

Ali ni nevarnost, da bo šel po tej poti pogube tudi vaš otrok?!

Seveda je nevarnost, zlasti danes, ko je toliko slabega in pokvarjenega krog nas.

Zato Vas vabim, spoštovani starši, da se kaj precej javite pri meni ter vpišete svoje otroke v Marijin vrtec.

Eno pa moram poudariti: *Kdor bo v Marijinem vrtcu, bo moral vestno in natančno izpolnjevati svoje dolžnosti.*

Polovičarjev v naš Vrtce ne maramo. Bolje malo in dobro kakor dosti in slabo. Kdor ne misli biti cel, popoln Marijin otrok, je bolje, da se ne vpiše. Sicer veje samo kvarijo drevo in so nadlega v vrtcu.

Krščanske matere, pojdite in premislite. Tiste, ki se odločite, da svoje najdražje izročite Marijinemu varstvu, prosim, da se boste potem za naš Vrtce zanimale ter svoje otroke redno pošiljale k skupnim shodom in sv. obhajilom.

Samo tam, kjer je tesno sodelovanje staršev s šolo in Cerkvijo, je pričakovati lepih in bogatih uspehov; drugače nikakor nel!

Če poreče kdo: Moj otrok bo lahko dober in pošten brez vašega Vrtca, mu odgovorim: Mogoče, samo da teže, mnogo težje! Tudi peš prideš lahko v Rim, a bolje in preje z vlakom.

Vas in vaše otroke prav lepo pozdravljam ter Vam želim obilo milosti in sreče. Ne pozabite, da je *vsak svoje sreče kovač.* Zato delajte za svojo srečo in za srečo svojih otrok.

Na svidenje!

Voditelj Marijinega vrtca fantkov na Travniku.

Odgovorni urednik
Dr. BONAVENTURA MAHNIČ
Katoška tiskarna — Gorica

Naš starosta - devdesetletnik

Devdeset let življenja je dne 23. novembra t. l. dopolnil preč. g. biseromašnik, duhovni svetnik in upokojeni župnik štandreski, Jožef Kosovel. Presbiter med svojim ljudstvom v štandreski župi, kjer je bil preko 50 let dušni pastir; pri vsej starosti še vedno vsak dan mašuje točno ob določeni uri, kakor je bil celo svoje življenje zglede točnosti in natančnosti v dnevnem redu, ki si ga je predpisal in se ga dosledno držal. Še sedaj spada v ta dnevni red tudi vsakdanji popoldanski sprehod, ki pa postaja krajši zaradi oslabeledih nog; nekaj je bila na njegovem dnevnem redu poletij in pozimi tudi kratka kopal v bistri Soči. Ta je zadnja leta odpadla, a sodimo, da je ravno to knejpanje poleg velike zmrznosti v jedi in še bolj v pijači podaljšalo našemu starosti življenje do tako častljivega 90. leta. Srčna želja, ki jo imajo štandreski gledalci svojega »starega gospoda« je, da bi ga dobri Bog ohranil do diamantske sv. maše in čez, dokler je Njegova sveta volja. To mu vošči tudi naše uredništvo prav iz srca.

Sv. Ivan - Trst

(Nova trobojnica na novem plesišču)

Razni časopisi so že prinesli vest o otvoritvi demokrščanskega sedeža pri Sv. Ivanu. Naše »krščanske žene« so napadle gospoda župnika v komunističnih listih radi italijanske zastave, ki je visela s poslopja. Bralci »Slov. Primorca« imajo pravico vedeti, kako je stvar. Na vse svete so Italijani odprli sedež svoje demokršč. stranke v našem predmestju. Lokala ni blagoslovil škof, kot se je širil glas, temveč župnik. Na poslopje so razobesili tri zastave t. j. italijansko, tržaško in demokrščansko. Naslednji dan je izgubila zastava stranke, tretji dan tržaška in ostala je le še italijanska. Dasi smo italijansko trobojnico videli že davno prej na poslopju komunističnega prosvetnega društva »Slavko Skamperle«, je bilo nekaj nevolje, ker so bile zastave brez rdeče zvezde, in sicer po vojni prvič pri Sv. Ivanu, pa tudi zato, ker ni bilo poleg italijanske tudi slovenske zastave. Toda prav to bi pričalo o poštenih namelih ustanoviteljev. Po vedali so jasno, da novi sedež ni namenjen Slovincem in da ne nameravajo s fratelančno politiko nadaljevati komunističnega poitalijančevanja slovenskega življa pri Sv. Ivanu. Resnične krščanske žene (in tudi možje) pa so se spotali, da so pričeli z delovanjem isti večer, ko so zvonovi vabili vernike na pokopališče, in povrh še s plesom, ki so se ga radi tort in likerjev udeležile tudi take deklice, ki jim bolj ugaajata srp in klavido kot križ na ščitu.

Od takrat se seveda plesi ponavljajo ob nedeljskih večerih, kar močno sliči fašističnemu rekrutiranju somisljenikov. Ker gre za stranko, za katero se bodo morali ob času volitev zavzeti tudi italijanski cerkveni krogi, se ne kaže preveč izgovarjati, da gre tu za čisto politično zadevo, ki katoličanov nič ne zanima, zlasti ker hodijo na plesišče tudi osebe, ki so člani tudi Kat. akcije in »ACLI«. Saj pravj sv. Francišek Saleški, da so najboljši plesi zanič, sveti Avguštin pa menda celo to, da je bolje ob nedeljah orati kot plesati. — Prav bi bilo, če bi se pri Sv. Ivanu tudi za Slovence poskrbel kak lokal za katoliško prosvetno delo.

Poziv dobrim srcem

Na urade vseh dobredelnih in podpornih ustanov hodi vsak dan večje število ljudi, potrebnih podpore in pomoči. Zima je pač pred vrati, za služka malo ali nič, potreba pa veliko ne samo za vsakdanji kruh, temveč tudi za obleko in obuvale in večkrat še za zdravila. Tudi na vrata pisarne Dobrodel. društva hodi vedno več potrebnih. Mj jim pomagamo, kolikor moremo, a naši viri so zelo skromni. Bili bi pa lahko veliko večji, če bi se vsi katoliško zavedni Slovinci zavedali dolžnosti, da pomagajo svojim bratom. Zrno do zrna pogača. Sam ne moreš veliko pomagati, toda če se tvoj mali prispevek velikokrat pomnoži, znesse lepo svoto, ki jo Dobrodelno društvo lahko razdeli med številne potrebne. Mnogi izmed teh se ne upajo prositi od vrat do vrat. Zato vabimo vse, da pristopijo kot članj k Dobrodelnemu društvu in pomagajo s svojim majhnim mesečnim prispevkom lajšati bedo svojim bratom. Priporočamo se tudi za prostovoljne prispevke v blagu in denarju, da bi mogli obdariti revne otroke za božič.

*Pisarna Dobrodelnega društva
v Gorici. Riva Piazzutta, 18/1.*

Kulturni obzornik

Dijaški list »Cvetje«

Ustavimo se danes za trenutek pri naših dijakih. Pogledali bomo v njihovo delavnico, v njihovo izvensolsko delo. Že lansko leto smo namreč videli na šolski razstavi v Trstu dijaški literarni list, pa tudi njihove rizbe, ki so jih izdelali na posebnem umetniškorsarskem tečaju, ki ga je vodil njihov profesor, akademski kipar France Gorše. To delo dijakov sega brez dvoma na »kulturno področje in je tako važno in pomembno, da se moramo ustaviti ob njem. Ni še dolgo, kar je začelo novo šolsko leto, in zato še ni dijaško življenje v polnem razmahu. Eden izmed prvih znakov kulturnega življenja med dijaštvom v Trstu pa je literarni list Cvetje, katerega prva številka je že izšla.

List izdajajo dijaki višje gimnazije. Je nadaljevanje lanskega Dijaškega lista, ki je izhajal vse leto. Urejeval ga je dijak Danev Aldo, ki je uredil tudi letošnjo prvo številko Cvetja. Seveda se ne moremo ustavljati ob podrobnih vsebini lista. Zunanja in notranja oprema je vsekar zelo okusna. Ilustracije so zelo številne in tudi zelo dobre. Tudi te je izdelal urednik Aldo Danev in pričajo o njegovem velikem risarskem daru. Za list pa so poslali svoje prispevke: Antončič, Danev in Ukmar. Krog pisateljev je torej v prvi številki še majhen; morda ostali prispevki še niso bili zrelj za objavo. Zato bi bilo morda prav vpeljati daljšo urednikovo rubriko, v kateri bi vodil mlade literate in jim dajal navodila.

Dijaški list Cvetje je resno začel delo in pričel o dobrem okusu in tudi o pisateljskem daru sotrudnikov. Prepričani smo, da bodo naši dijaki nadaljevali z začetim delom in da se bo iz tega dijaškega lista, ki je zaenkrat pisan z roko, razvila lepa dijaška literarna revija, ki bo tiskana in bo tako dostopna širšemu krogu čitateljev. Naši dijaki imajo edinstveno priložnost, da na tem koščku slovenskega sveta svobodno pišejo, medtem ko večini slovenskih umetnikov reže cenzura svobodno misel. Brez dvoma se naši dijaki te velike odgovornosti zavedajo. Zato pozdravljamo njihovo prizadevanje in upamo, da se bo razraslo v lepo drevo.

Komunistična enakost v Jugoslaviji

Komunistični sistem, ki oznanja s tolikim hruščem srečo brezrazredne družbe ter popolne enakosti, dejanski izvaja strogo delitev sebi podrejenih množic v kasto v vsem obilju plavajočih funkcionarjev ter v rajo nemanjčev in suznijev. Razlika med razvpitim rimskopoganskim socialnim redom ter med toliko opevanim komunističnim družabnim ustrojem je samo v tem, da so bili rimski patriciji rojeni plemenitashi, ki so imeli kolikor toliko srčne plemenitosti, ki jih je zadrževala od umazane podlosti, medtem ko so komunistični funkcionarji v preveliki večini najbolj brezsrčni okrutneži in delomrzni postopači, zmognj najbolj nečloveških dejanj, ker so brez srca in vesti.

Medtem ko si v Jugoslaviji navadni delavci ne morejo kupiti niti kolesa za nujno potrebo, imajo direktorji tvornic in državnih veleposestev avtomobile in motorna kolesa. Skoraj vsi direktorji imajo za tako zvane »službene namene« lepo opremljene ali celo luksuzne avtomobile. OZNA se vozi v najlepših vozilih ter ima za svoje nameščence najbojše stanovanja.

Navadni meščanj dobivajo na mesne nakaznice drobovino, žene oficirjev pa najboljšo meso in ves najboljši živčjspluh. Še večja razlika pa je pri tekstilnih predmetih: oficirji imajo za svojo potrebo lastne prodajalnice, kjer imajo na razpolago blago odlične kakovosti, katero je obenem tudi poceni. Količine odevnih predmetov, ki jih dobijo družine oficirjev, so mnogo večje od onih, katere dobijo navadni meščani. Obupne so v tem pogledu razmere kmetov, ki le redkoma dobijo izkaznice za tekstilne izdelke, a še tedaj le redko dvignejo blago, ker blaga enostavno ni.

Slična enakost vlada v vsem družabnem življenju. V gledališčih imajo najboljša mesta oficirji. Vstopnice so že vnaprej prodane in si jih često meščani ne morejo več nabaviti. Pri vožnji na avtobusnih progah so civilisti zadnji na vrsti. Vojaki imajo obilne obroke in precej mesa, za druge ljudi pa mesa ni, razen še za one, ki vršijo javna dela, n. pr. ki gradijo proge in ceste, pri čemer hočejo doseči dvojni cilj: dvigniti moralo pri omladinah na udarniškem delu ter dati obenem inozemcem, ki obiskujejo proge ali kj sami na njih delajo, dokaz, da je v Jugoslaviji vsega v izobilju.

DROBNE VESTI

Nikolaj Berdjajev, znan ruski filozof in verski pisatelj, je umrl v Parizu dne 22. marca t. l., star 73 let. Berdjajev je pribežal iz Rusije, ko so komunisti zavzeli v Rusiji oblast ter začeli preganljati pravoslavno cerkev. Zatekel se je na Zapad in bival po večini v Franciji. V Parizu je ustanovil poseben krožek pravoslavnikov Rusov, ki je izdajal versko-filozofski list »Putj«. N. Berdjajev je bil eden največjih sodobnih mislencev, ves prežet od veličine pravoslavja, katero je iskreno ljubil. Do katol. Cerkve je kazal vedno veliko razumevanje in strpnost. Odločno pa je ves čas odklanjal komunizem zaradi njegovega brezboštva in materializma.

Zborovanje pravoslavnikov cerkva v Moskvi se je vršilo od 8. do 18. julija t. l. v spomin na 500-letnico samostojnosti ruske pravoslavne cerkve. Prej je bila ruska cerkev odvisna od carigrajskega patriarha, leta 1448. pa je moskovski nadškof proglasil svojo neod-

visnost. Letos je moskovski patriarh Aleksej sklical v Moskvo zastopnike vseh samostojnih pravoslavnikov cerkva, da je z njimi razpravjal o raznih cerkvenih vprašanjih. Kakšna so utegnila biti ta »cerkvena vprašanja«, je vsakomur jasno, kdor pozna sovjetski režim in svobodo, ki jo cerkev v takem režimu uživa. Šlo je pač za to, kako bi pravoslavne cerkve bolj tesno sodelovale za utrditev komunistične oblasti po raznih pravoslavnikov državah.

Tudi Ekvador se zanima za naše begunce. Neki slov. duhovnik, ki je v službi v Quitu, glavnem mestu ekvadorske republike, je dosegel od tamkajšnje vlade, da sprejme večje število slov. družin v svojo državo. Delovni pogoji so zelo ugodni in podnebje tudi. Zvedeli smo, da je isti duhovnik dobil že mesto za naselitev večjega števila slov. begunskih družin ter jim preskrbel tudi prvo pomoč, ko bodo prišle tja. Tam bi se mogli Slovinci skupno naseliti in si tako ustvariti nekako majhno kolonijo. Večje število priglajšencev je dobilo že vizume in sliherosbarcoe. Težava pa je s prevozom, ker ni ladij. Vendar je upanje, da se bodo tudi te težave premostile in da bo kmalu šlo večje število slov. beguncev v Ekvador, kjer se zdi, da so pogoji za naselitev naših ljudi najbolj ugodni.

Argentina ne sprejema več izseljencev

Kot poroča list Osservatore Romano, je argentinska vlada sklenila, da ustavi priseljevanje v svojo državo. Izjemo bodo delali le za specialiste, ki so nujno potrebni za argentinsko gospodarstvo. Zato je Argentina odrekla tudi organizaciji IRO naselitev beguncev, katere so prej nameravali naseliti v Argentini. IRO bo sedaj morala iskati drugih gostoljubnih držav za te nesrečne ljudi. V Argentino se je do sedaj izselilo kar 4 tisoč slov. beguncev, mnogi pa so še čakali v taboriščih, zlastj v Bagnoli, da bi odpluli proti Argentini, a za sedaj ne bo nič; poiskati jim bodo morali kje druge kraj naselitve.

Veseli dogodek na britanskem dvoru

Britanska prestolonaslednica princesa Elizabeta je 14. novembra rodila dečka, ki bo za njo zasedel britanski prestol. Ta dogodek so z radostjo pozdravile vse države, ki so članice britanske svetovne zveze, ker je britanska kraljeva družina med vsem njihovim ljudstvom zelo priljubljena in je simbol njihove medsebojne povezanosti.

Mavhinjski igralci vas vabijo

v nedeljo 28. XI. 1948 ob 15. uri v sseljansko dvorano na ljudsko igro v 5. dejanjih (10. slikah)

MLINAR IN NJEGOVA HČI

Spisal: E. Ravnach Režija: V. Čekuta

VSTOP PROST

Oder prenovljen — V dvorani sedeži

DAROVI:

ZA »SLOVENSKO SIROTIŠČE«:

Štandrevu posebna zahvala in zagotovilo molitve naših sirot za nabrane poljske pridelke in prispevke v denarju L. 2.910.—; enaka zahvala vozniku za brezplačno vožnjo; Bresan Bernard za Podgori L.35 kg testenin! VI. v Gorici L. 500.—; mesto cvetja na grob rajne Antonije Šuligoj daruje Bavdaž L. 500.—

Vsem dobrotnikom zagotovilo hvaležnosti in molitve!

CLAES — OGRIN: POKOJNI ŽUPNIK KAMPENS XVII. ŽUPNIKOVA SMRT

Nadaljevanje iz tržaškega »TEDNA«

Rozalo je obšel velik strah, kajti spoznala je, da je prišla župnikova zadnja ura in vedela je, sedaj je vedela za gotovo, da je v sobi še nekdo; na drugi strani postelje njenega dobrega gospodarja stoji in prej se ne bo odstranil, dokler ne položi svoje mrzle roke na srce gospoda župnika. Mrzaj jo je spreletal in tako brez moči se je čutila, kot otrok pred nečim velikim, ki se dviga nad človekom; pred nečim, kar je iz večnosti, iz Boga samega. Hotela je poklicati Fideela, ki je spodaj tako mirno spal, pa ni mogla.

»Rozala...!«

»Da, gospod župnik!«

»Vse vino moraš razdati siromakom... denarja pa nič ni, Rozala.«

»Vem dobro, gospod župnik.«

»Vse drugo je tvoje, punca.«

»Hvala, gospod župnik.«

»Ves čas si bila zelo dobra zame, to bom povedal ljubemu Gospodu.«

»Tako rada sem vse storila, gospod župnik, tako rada...«

Svoje uho je morala pritisniti gospodu Kampensu skoro na usta, tako tiho je šepetal. Nato je za trenutek ležal mirno, desnica mu je podrsavala po rjuhi gor in dol in nenadoma je rekel z globokim vzdihom:

»Sami ptički... sami ptički...«

Župnik Kampens je bil mrtev. Zvonovi se oglašajo čez vas in čez polje in naznanjajo velikim in malim in sploh vsem, da je gospod župnik umrl. Ljudje postajajo po potih na polja, obračajo glave proti glasu zvonov, se odkrivajo, križajo in molijo.

V svoji delavnici stoji ob strugalni mizi Zef Leirs. Izbral je najlepše in najmočnejše deske, kar jih je imel, in sedaj dela krsto za pokojnega gospoda Kampensa.

Od časa do časa obstane in gleda zamisljeno in bolešno čez trg pred cerkvijo. Sonce večlastno sije na košate vrhove lip, ptički žvrgolje in pojejo, otroci se igrajo v senci... Ah, in Zef Leirs misli samo na rajnega župnika Kampensa!

Nikdar več ga ne bo videl sprehajati se pred cerkvijo in moliti brevir, nič več ne bo videl kimati njegovo lepo, belo glavo, in tudi sam ne bo nikdar več

pel zanj... Ah, nel!

Strugal je in v deske krste je vstrugal vso tugo ljudi iz vasi in vso bolečino in praznoto svojega srca. Strugal je in vstrugal lep majski dan in petje ptičje in glasove otrok in vonj lipovega cvetja, pa tudi žalostni glas zvonov. Strugal je in vstrugal vse modre in prijateljske besede župnika Kampensa, kar si jih je zapomnil in vse spomine na ženitnino, v Kani, na svinjake in telečje jasli in predvsem veliko in toplo naklonjenost, ki jo je v svojem srcu imel do župnika Kampensa in ki je tičala tako trdno v njem kot železni drogovj v obokih njegove hiše.

Ej... da... glej tisto mokro pegico na belem lesu — solza, ki je kanila Zef Leirsu iz oči, in še ena in še ena... svojih lastnih rok ni več videl skozi mokrino svojih oči.

Stružil je in je vstružil še svoje solze v les, iz katerega je delal krsto za rajnega župnika Kampensa.

Taki so lepi spomini, ki sem jih še ohranil na pokojnega gospoda Kampensa, pa bi se lahko na dolgo in široko pripovedoval o njem. Z ljudmi iz naše vasi se še večkrat razgovarjam o prejšnjih časih in vsak ve povedati kaj novega. Zef Leirs — živi še sedaj — ne more slišati imena župnika Kampensa, ne da bi takoj pripomnil: »Tako dobrih ljudi ni danes več na svetu...«

Morda je res... jaz ne vem.

Nekaj pa vem, gospod župnik, nekaj pa čisto za gotovo vem: če bi bil jaz, recimo, župnik in bi stal na naši prižnici, pa bi, na primer, molil litanije vseh svetnikov — tedaj mislim, da bi čisto brez skrbi dostavil tam nekje za sv. Bernardom ali sv. Rokom:

»Sveti gospod Kampens... in vem, prav dobro vem, da bi vsi ljudje iz naše fare odgovorili:

»Prosi za nas.«

(Konec)